

vīst-u-do-vāzag
Twenty-two words

This text is a set of handarz delivered by Ādurbād son of Mahrspend, in the form of definitions he himself had learned from his teacher Mihrohrmazd, who had learned them in his turn from his teacher Ādarōg.

az: RP 62

šnāyišn dādār ohrmazd, amehrspendān, hamāg yazdān ī menōgān
ud yazdān ī gētīgān

handarz ī anōšag-ruvān ādurbād ī mahrspendān

(1) hāvišt-ē ī anōšag-ruvān ādurbād ī mahrspendān būd vas
rōzgārān abāg ādurbād būd; (2) u-š ēn-z bē ō ādurbād guft kū: frahang-
ē kun-am ī ka az nazdik ī hērbed frāz šavam, +ēg-am hān frahang rāy
ruvān veh tuvān!

(3) ādurbād guft kū: ped yazdān abēgumān bāš; menišn, gōbišn,
kunišn frārōn ud rāst dār; tis-iz vināh mā men, mā gōb, mā kun; ahlō
bāš!

(4) hāvišt guft kū: ped ēn ī hērbed guft nē spurrīg ham, bē-m
frahang nāmcīštīg gōb dā kunam, ahlō bavam!

(5) ādurbād guft kū: hān ī vīst-u-do vāzag ī mihr-ohrmazd ī man
hērbed az ādarōg ašnūd, andar kār dār, ud ahlō bāš!

(6) hāvišt guft kū: agar-am ped arzānīg dārē, framāy guftan dā
ašnavam ud kunam!

(7) ādurbād ped pesox guft kū: vāzag ī ēn: si ēvēnag rā dīh;
cahārum rā stīh; panzum hunarā vandīh; šašum toxšāgīh; haftum jādag-
gōbīh¹; aštum humihrih; nōhum āšt xā hīh; dahum dādestānīh;
yāzdahum hamīh; dvāzdahum nihā d-snehīh; sizdahum peymānīg<īh>;
cahārdahum ērīh; pānzdahum ērmenišnīh; šāzdahum vyā xanīh;
haftdahum xāštīh; aštadahum bavandagīh; nōzdahum bārestānīh; vīstum
mardōm-dōstīh <ud hucašmīh>; vīst-ud-ē k hunsandīh; vīst-ud-duvum
ēkīh.

(8) rādīh veh fradum, <hān> kē-š aziš nē xā hend bē dahed.

dudīgar, hān kē-š <aziš> xā hend ped gyāg bē dahed.

sidīgar, hān kē-š aziš xā hend, zamān kuned, ped zamān ī kuned bē
dahed.

hān veh kū kē +ōh dahed kē hagrīz andar ōy emēd nē dard kū-m
abāz dahed; nē vāzāragānīh vināftan² nē-z nām-kāmagīh³ rāy dahed.

(9) didīgar cahārum, rāstīh hān baved kē menišn, gōbišn, kunišn
abāg yazdān ud abārīg harv dām ī gētīg rāst dāred.

¹ Dk vi M 477 andar dēn panz tis ī pahlum, ēn-z ēdōn rāstīh ud rādīh ud
hunarā vandīh ud toxšāgīh ud jādaggōbīh.

² vināftan az ūi-nam.

³ nām-kāmagīh, n. Dk vi M 485 abārōn nām-kāmag kē hān nām-kāmagīh rāy
xā stag kam dāred.

(10) panzum, ⁺hunarā vandīh hān baved kē kušišn abā g druz ī menōg kuned, ēc druz andar ō tan nē hiled; ped nāmcīštīg ēn cahār druz az tan abāz dāred: āz ud xēšm ud varan ud nang.⁴

(11) šašum, toxšā gīh hān baved kē andar harv gāh ud zamān hān mened, gōbed, ud kuned ka ham zamān viderān baved, ēg-iš bīm nēst kū-m tis-ē ī juttar abāyist menīdan, guftan, ud kirdan.⁵

(12) haftum, jādag-gōbīh hān baved kē zan ī vēvag, aburnā yag ī gursag, ud ātašān, gāvān, gōspendān, abārīg adavānīgān, nāmcīšt ruvān ī xēš rāy, soxan gōbed.

(13) aštum, humihrih hān baved kē abāg hamāg dām ī ohrmazd mihr drust ud ēkānag dāred; mihr abāg kas-iz nē druzed, mihr ī griftag, hān-z ī būdag; nāmcīšt abāg ruvān ī xēš, mihr xūb rāst ⁺nigered.

(14) nōhum, āšt-xā hīh, ⁺dādestān-vinārišn ī gēhān, dāštār ud parvardār ud rāyēnīdār ī hamāg dām ud dahišn. cē az abestāg pēdāg kū: ristāxēz ud tan ī pasēn kirdan ud amargīh vinārdan ped rāh ī āštīh šāyed-būd kirdan.

(15) dahum, dādestānīh hān baved kē ped dād ī yazdān ēsted.⁶

(16) yāzdahum, hamīh hān baved kē ped harv tis frārōn abāg yazdān ud vehān ham baved.⁷

(17) dvāzdahum, nihād-snehīh⁸ hān baved kē abāg hamāg dām ī ohrmazd sneh bē nihed; ud hēnīh abāg kas-iz nē kuned; ped harv tis ī abārōn ahrmen ud dēvān ud vattarīh jud baved; cē vizīdār-menišnīh ud vizīdār-kunišnīh andar nihād-snehīh baved.

(18) sizdahum, peymānīg<īh> hān baved kē harv tis bē ō peymān handāzed, kū vēš ud kam andar nē abāyed. cē harv xīr bavandagīh peymān. bē hān tis kē peymānīgīh nēst: dānāgīh ud dōst<īh> ud kirbag.

(19) cahārdahum, ērīh hān baved kē hamāg dām ī ohrmazd rāy ēdōn mened kū: hān veh-iz šāyed būdan kū man.

(20) pānzdahum, ērmenišnīh hān baved kē ōy ī aziš-keh ped hamāl, <ud hamāl> ped ⁺aziš-meh, ud aziš-meh ped xādāy dāred.⁹

(21) šāzdahum, vyāxanīh¹⁰ hān baved kē hunar ud dānišn abzār ī-š nēst, dāned kū-m nēst, ped xāstan, ō xēš kirdan abar toxšed, ud zamān ī kār ud dādestān šnāsed; harv dādestān dā zamān ī xēš frāz nē gīred; vyāxan mard hanzamanīg, ud ⁺tan-gilag-ōbār, ud ahlō baved.

(22) haftdahum, xāšīh hān baved kē ped pēšīh kas nē āzāred; ka-š kas ped zanišn <ī> ōy ⁺ōh šaved, ēg-iš narmīhā ud xāšīhā bē ō pedīrag ēsted; abāg hamāg dām ī ohrmazd ēdōn bē dāned sāxtan kū-š harv kas ped ē dared kū abāg man xāštar.

⁴ Dk vi M 477 hunarā vandīh ēd pahlum kē abāg druz ī menōg kušed, kadāmgīyān-z druz, nāmcīšt ēn panz druz andar (ō) tan nē hiled: āz ud arešk ud varan ud xēšm ud nang.

⁵ Dk vi M 477-78 toxšā gīh ēd pahlum kē kār abar ēsted ped kirdag ōn kird ēsted kū harv gāh ped tan ī xēš abēguman kū agar ped ham zamān mīred ēg-iz-aš tis juttar nē abāyed kirdan kū hān ī-š kird ēsted.

⁶ Dk vi M 569 dādestān hān baved kē abar dēn ī ohrmazd ēsted.

⁷ CHP āštīh ud hamīh ped kār ud kirbag.

⁸ niđāsnaīđīšēm: bē-nihād-snehīh Y 12.9.

⁹ Dk vi M 481 ped dārišn ī tan tis-ē ēn veh kē aziš-keh ped hamāl, ud hamāl ped aziš-meh, ud aziš-meh ped xādāy dāred.

¹⁰ vyāxanō: hanzamanīg Vd 22.13.

(23) aštdahum, bavandagīh hān baved kē hān ī nē sazed nē mened ud nē gōbed ud nē kuned; hān ī sazed mened, nazdist xūb bē nigered, pas mened ud gōbed ud kuned.

(24) nōzdahum, bārestānīh hān baved kē bār ī ruvān ī ō tan abdash, ka-š škeftīh abar frāz rased, u-š ō kas tuvān spuxtan, nē spōzed, bē bārestānīh<ā> xʿad abar pedīred.

(25) vīstum, mardōm-dōstīh hān baved kē nēkīh ī harv vehān ēdōn abāyed cōn hān ī xʿēš; hān ī-š ped xʿēš tan nē nēk sahed, ped kas nē kuned. hucašmīh hān baved kē āhōg ud hunar ī kasān bē nigered, az pas ī āhōg ī xʿēš vīrāstan toxšed; vehān rāy vehīh āškārag, āhōg ī-šan ast +nihānīhā, nē ped sanīh (/ dušmenīh)¹¹, bē ped dōstīh vīrāyed, nē aviš gōbed.¹²

(26) vīst-ud-ēk, hunsandīh hān baved kē xʿadāyīh ud xʿāstag ī-š ast, u-š aviš mad ēsted, hunsand ud bārestān; ped hān tis kē-š abzāyišn ī ruvān aziš šāyed-būd ēdōn toxšāg ud gyān-abespār ī dā zīndag hagriz aziš hunsand nē baved.

(27) vīst-u-duvum, ēkīh hān do rāh baved ī ped dēn pēdāg kū: rāh +bē hān ī do +enyā +ēc +nēst, ēk frārōn, ud ēk abārōn. hān ī abārōn, aziš bē varded. ped hān ī frārōn pediš bē ēsted; hagriz az hān rāh bē nē varded. tis-iz abārōnīh nē mened, nē gōbed, nē kuned.

(28) hāvišt guft kū: hērbed ī xʿadāy, ahlō bāš! cē (az) frahang <ī> hērbed bē kird, ..., ped nāmcīšt ped amāh ēvāz ēn frahang abzārēnīdārdar ud vaxšēnīdārdar; ud agar az xrad, agar az toxšāgīh ī amāh bē nē māned, +ēg amāh ud harvisp mardōm az ēn frahang ka andar kār dārend, ahlō bavend ped yazdān kām, ōz, xʿābarīh ud āmurzišnīh.

frazaft ped drod, šādīh, huramīh ud abēbīmīh.

¹¹ ܕܘܫܡܢܝܗ / dušmenīh? / (Aram. sānā) ayāb /sanīh/ (Subd. sān, Xut. sāna-).

¹² : ویس و رامین (۳۳۱)

تو نه شنیدی که شد کردارِ مردم
نکوهیده پیِ گفتارِ مردم
بدان زشت است آهو کش به گویند
ازیرا بخردان آهو نه جویند.